

Het kruis dragen

“Als iemand achter Mij aan wil komen, laat hij dan met zichzelf breken, dagelijks zijn kruis opnemen en mij volgen.” (Lucas 9,23)

Boodschap voor de Veertigdagentijd

In de veertigdagentijd is het gebruik dat katholieken minstens iedere vrijdag de kruisweg in de kerk bidden. Dit gebruik waarbij honderden gelovigen samenkwamen is langzamerhand aan het verdwijnen. Er is veel sleur ingeslopen bij de gelovigen die ieder jaar weer dezelfde gebeden opdreunen en hetzelfde deuntje zingen. Af en toe is het nodig om de sleur te doorbreken opdat iets ouds weer nieuw kan worden. Wij hebben daarom geprobeerd de geïncultuurde kruiswegstaties geschilderd in 2002 door Leo Wong Loi Sing anders aan de gelovigen te presenteren. In het kerkelijk museum is er een expositie opgezet onder de titel the ‘Emerald Cross’ (het smaragden kruis). Het kruis dat Jezus heeft gedragen is in verband gebracht met het lijden van onze dagen waaronder de vernietiging van de Amazone, het huiselijk geweld, de ondergeschikte positie van vrouwen, onrechtvaardige economische verhoudingen in de wereld, uitbuiting, ziekte en dood. De rode draad bij het afleggen van deze kruisweg is: hoe kunnen wij het kruis zodanig dragen dat het een bron van zegen en heil wordt voor onszelf en de wereld?

Het kruis kan een sieraad worden als wij het waardig dragen en het niet ontkennen of ervoor wegvlugten. Deze brief wil een aanvulling zijn op de tentoonstelling, die ook in boekvorm te krijgen is en ook via YouTube te zien is. We hopen met deze multi-mediale benadering een bescheiden begin te maken met mensen opnieuw te interesseren voor het geloof. Velen bezoeken de kerk al lang niet meer of het geloof heeft al afgedaan als totaal irrelevant in hun leven. Een vraag echter die niemand kan ontlopen, gelovig of niet, is wat de zin van het lijden is. Christenen hebben in het lijden van Christus de verlossing en bevrijding van de mensheid gezien. Het kruis, de meest afschuwelijke marteltuig, is voor christenen het symbool bij uitstek geworden van overwinning en verrijzenis na lijden en dood. De veertigdagentijd is de aangewezen tijd om ons voor te bereiden om het feest van Pasen. In deze brief denk ik met u na over hoe wij het kruis kunnen dragen om het tot een sieraad te maken.

De prijs van discipelschap

In het beleidsplan van 2022 tot 2026 van het bisdom hebben wij bij de revitalisatie van de parochies en het geloofsleven iedereen opgeroepen om een missionaire discipel te zijn van Jezus. In de tekst van Lukas 9,23 wordt ons duidelijk wat het kost om een discipel, een volgeling van Jezus te zijn. Het vraagt ‘breken’ (Willibrordvertaling 2012) met zichzelf, dagelijks het kruis op te nemen en Jezus te volgen. In sommige vertalingen wordt gesproken over zichzelf ‘verloochen.’ Het Griekse woord impliceert echter een eenmalige handeling en in elk geval is er hier sprake van een totale ommekeer in het menselijk denken. Hier wordt dus bedoeld een radicale bekering waarbij wij onze wil onderschikt te maken aan de wil van van God. Wanneer Jezus in vers 24 en 25 onomwonden eraan toevoegt dat ieder die zijn leven wil behouden, het zal verliezen, en “wie zijn leven verliest omwille van Mij, zal het behouden,” dan wordt meteen duidelijk dat Jezus hier vraagt om een totale zelfgave ook al zou dat de dood inhouden. De prijs is heel erg hoog en daarom schrikken wij ervoor terug. Het kwaad in de wereld is brutaal en zal niet wijken zonder een confrontatie met het goede. Dat het kwaad en de leugen in de wereld blijven heersen komt niet zozeer door de macht van het kwaad alleen, maar doordat veel christenen zwijgen uit angst. Zij durven zich niet uit te spreken tegenover onrecht en onrechtvaardigheid. Tegenwoordig hoeven wij in Suriname niet te vrezen voor de martelingen en dood zoals de eerste christenen die vervolgd werden maar er heerst wel grote angst om door de wereld uitgelachen te worden en uitgemaakt te worden voor mensen die soft, ouderwets en onwetenschappelijk te zijn. Het dragen van

het kruis vraagt van ons tegenwoordig niet zozeer de bereidheid tot martelaarschap als wel de kracht tot het verdragen van spot en verachting.

Om maar mee te kunnen doen met de wereld draaien veel christenen gewoon mee in de wereld waar het recht van de sterkste en brutaalste geldt, waar corruptie en nepotisme heersen en waar geld het laatste woord heeft, waar men wat krom is recht probeert te praten. Zo volgen we Jezus niet na en worden we zelf ongeloofwaardig. De volgeling van Christus zal zichzelf daarentegen volledig wegcijferen om zo het koninkrijk van God te realiseren. Het kruis dat we hierbij moeten dragen heeft weinig te doen met ziekte en ongeluk welke ons kunnen overkomen maar meer met de keuze om het lijden van anderen op ons te nemen omwille van Jezus en zijn koninkrijk. Het kruis houdt onder andere in een gevecht tegen armoede, uitbuiting, discriminatie, uitsluiting, onwetendheid en geweld in allerlei vormen.

Het kruis

Het kruis is altijd veel groter en zwaarder dan onszelf. Niemand is in staat het kruis alleen te dragen. Het onrecht in de wereld is altijd groter dan wij als enkeling aankunnen. De last van de armoede is zwaarder dan we alleen kunnen dragen. Toch vraagt Jezus ons om nota bene iedere dag het kruis op te nemen en hem te volgen. Onze eerste natuurlijke reactie is om het kruis te vermijden, ervoor weg te lopen. Maar als het lijden structureel wordt dan komen er andere mechanismen in werking zoals ontkenning, berusting of vluchten in drugs en alcohol tot zelfdoding toe. Het kruis iedere dag opnemen vraagt dat wij opzien naar het kruis.

Opzien naar het kruis

Jezus zegt: “Maar evenals Mozes in de woestijn de slang omhoog geheven heeft, zo moet ook de Mensenzoon omhoog worden geheven, zodat iedereen die gelooft, in Hem eeuwig leven bezit.” Paulus zal aan de christenen van Korinte zeggen dat wij een gekruisigde Christus verkondigen welke een aanstoot is voor de Joden en een dwaasheid voor de Grieken (1 Kor. 18 vv). Waarin zit dan de wijsheid van het opzien naar kruis? Het kruis werd gebruikt om vooral mensen angst in te boezemen. Niemand wil dat bruut geweld meemaken. De eerste christenen namen juist het kruis tot symbool van de liefde om aan de onderdrukker te laten weten dan ze niet bang zijn voor de wereldse machten en dat God ons in het ergste lijden nabij is doordat hij hetzelfde heeft ondergaan. De manier om de angst voor het kruis te overwinnen is om het kruis onder ogen te zien.

Armoede zullen wij niet overwinnen als wij de oorzaken van de armoede niet onder ogen willen zien. Huiselijk geweld mag niet meer verzwegen worden, discriminatie en uitsluiting moet luid van de daken geroepen worden. Kanker kunnen wij alleen overwinnen door het bij de naam te noemen en ermee te dealen. Wie naar de gekruisigde opziet, ziet tegelijk de liefde van God en de wreedheid van de mens. Het gaat erom dat wij het kwaad in de wereld overwinnen door liefde. Geen romantische liefde maar een zelfopofferende liefde. Concreet kan dit inhouden dat een moeder alleen voor haar kinderen blijft zorgen en niet langer het huis wil delen met een gewelddadige man. Een leerkracht, een verpleegster of arts die elders in het buitenland een aantrekkelijker aanbod krijgt en toch ervoor kiest om hier te blijven in het besef dat er nu offers gebracht moeten worden die vruchten in een verre toekomst zullen afwerpen. Zo nemen wij het kruis iedere dag op en volgen wij Jezus.

Besluit

Wij willen iedereen oproepen de expositie te bezoeken of om aan de kruisweg in de parochiekerk deel te nemen op de vrijdag of zoals gebruikelijk in de parochie. Laten wij in deze veertigdagentijd opzien naar het kruis en hierdoor de angst te overwinnen. Dit zal ons dan de moed geven om ons kruis op waardige wijze dragen weer en proberen te ontdekken hoe wij het kruis van anderen kunnen verlichten. We zullen geleidelijk aan ontdekken: God geeft kracht naar kruis.

Paramaribo, 22 februari 2024
+Karel Choennie
Bisschop van Paramaribo